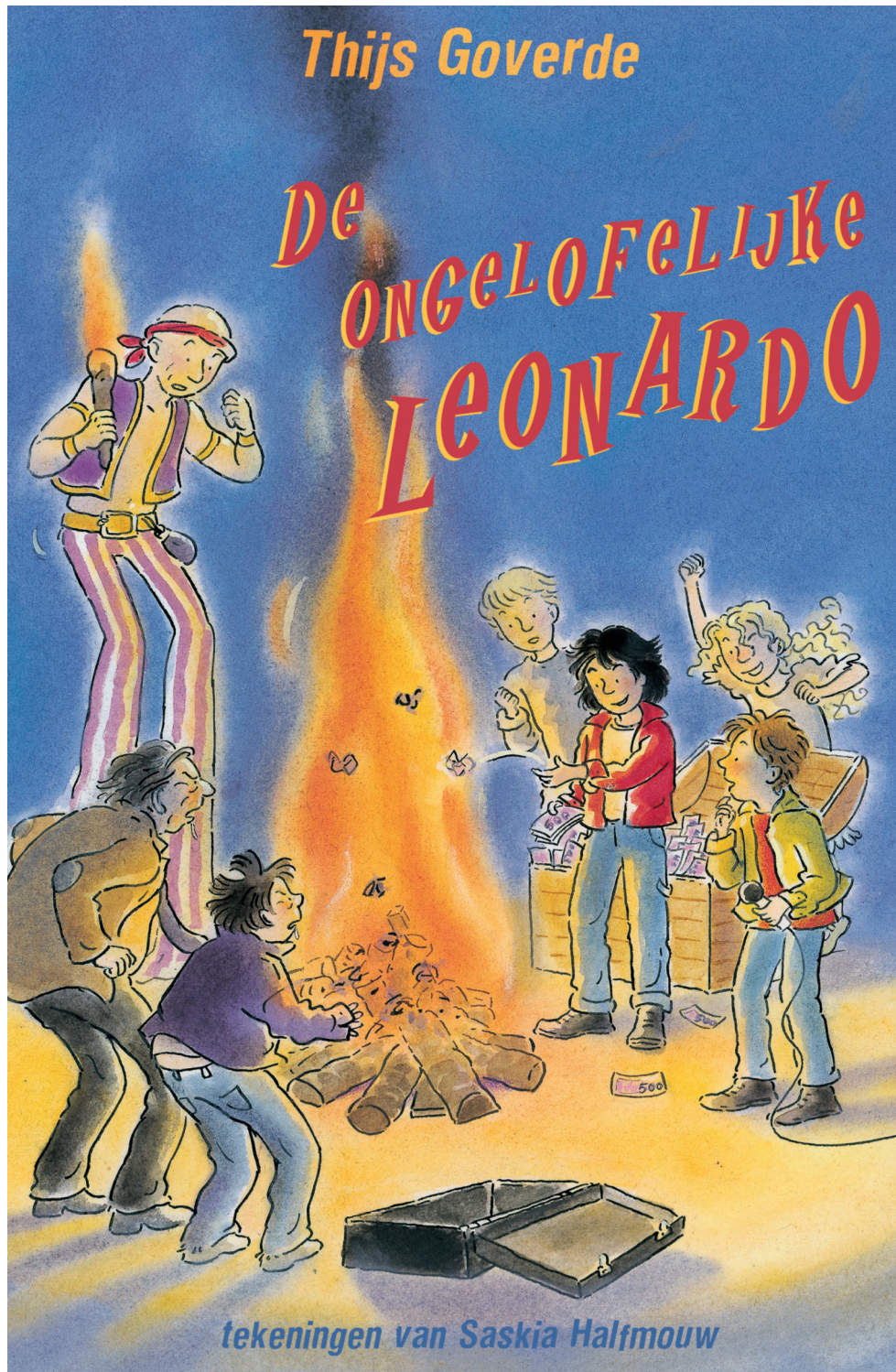

Thijs Goverde

DE ONGELOFELIJKE LEONARDO

tekeningen van Saskia Halfmouw

Uitgeverij Holland - Haarlem

*Voor Rik,
een buitengewoon goed mens en een bijzonder goede vriend*

Lees ook van Thijs Goverde:

*De wraak van de meesterdief
De jacht op de meesterdief
De hand van de meesterdief
De purperen koningsmantel
De zwijnenkoning
Het witte eiland
Het teken van de heksenjagers
Het bloed van de verraders
De glanzende stad
Donderkat*

www.uitgeverijholland.nl
www.thijsgoverde.nl

Omslag en tekeningen: Saskia Halfmouw
Typografie omslag: Raga Paape

Alle rechten voorbehouden. Niet uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

© Uitgeversmaatschappij Holland-Haarlem, 2003

ISBN papieren boek 9789025109196
ISBN e-boek 9789025112264

NUR 283

Het walgelijke zoontje van de wethouder

Ik wil niet zielig doen, maar mijn klas is de meest afschuwelijke klas van de wereld. Ik zit in groep zeven, samen met vierentwintig andere kinderen. Onze tafels staan in groepjes bij elkaar en aangezien we met zijn vijftwintigen zijn, zou je mooi vijf groepjes kunnen maken van elk vijf tafeltjes. Maar we hebben geen vijf groepjes. We hebben er zeven. Zes groepjes van vier kinderen en één groepje van één kind. Dat ene kind heet Bas Voorhuys.

En Bas Voorhuys, dat ben ik.

Mijn tafel staat een eindje bij de rest vandaan, tussen de muur en de kast met de goudvissenkom. Niemand wil naast mij zitten. En dat niet alleen: er wil ook niemand met mij praten in de pauze, of met mij voetballen. Niemand wil iets met mij te maken hebben of mijn vriend zijn. Het is niet omdat ik dom ben: ik haal meestal zessen en zevens, niet heel goed en ook niet heel slecht. Het is niet omdat ik lelijk ben: ik heb geen schele gele ogen, geen vieze pukkels, en er hangt nooit een draadje spuug aan mijn onderlip. Het is niet omdat ik stink, niet omdat ik flauwe grapjes maak en ook niet omdat ik met iedereen wil vechten. Er is een andere reden.

Het komt door een jongetje dat bij mij in de klas zit. Dat jongetje heet Bart van de Blakke en hij is een vreselijk-afschuwelijk-naar rotjongetje. Bart heeft wel vieze pukkels, en loensende ogen die meer geel zijn dan wit, en er hangt bijna altijd een draadje spuug aan zijn onderlip. Zijn gezicht heeft een ongezonde kleur, bijna groen. Hij lijkt op een grote groene pad. Bovendien is hij nog dommer dan een houten plank. Hij stinkt. Hij maakt flauwe grapjes. Hij wil altijd vechten, vooral met mij. Kortom: er is geen enkele reden om vriendschap met hem te sluiten. Behalve één.

Bart van de Blakke trakteert zich helemaal te pletter. Elke dag twee keer. Een keer in de pauze en een keer aan het begin van de middag. In de pauze geeft hij meestal chocoladerepen weg, of kleine zakjes

chips of pakjes kauwgom. 's Middags trakteert hij op duurdere dingen. Stukken vlaai of slagroomtaart, Bossche Bollen, grote zakken drop of dingen die op dat moment in de mode zijn. Voetbalplaatjes als iedereen op dat moment toevallig gek is op voetbalplaatjes, speelkaartjes wanneer de speelkaartjes populair zijn, knikkers in de knikkertijd.

Maar niet op vrijdagmiddag. Want op vrijdagmiddag pakt hij pas echt uit. Aan het eind, om drie uur, als het weekend begint. Dan komen de cadeautjes. Al mijn klasgenoten zijn dol op de vrijdagmiddag. Van maandagochtend tot vrijdagmiddag vijf voor drie hebben ze het er over: wat zou het deze keer zijn? Vaak deelt hij stripboeken uit, of computerspelletjes of videobanden. Soms ook kaartjes voor het optreden van een populaire popgroep of een spannende film. Of er komt een stoet huifkarren voorrijden en de hele klas gaat een middag het bos in. Cowboys en indianen spelen, waar de meisjes normaal gesproken niet veel aan vinden, maar nu wel, want nu mogen ze op echte paarden. En de jongens mogen fikkies stoken.

Daarom zijn al mijn klasgenootjes dol op Bart. Omdat ze denken dat hij hen van alles geeft.

Maar hij geeft niks. Hij koopt iets. Hij koopt hun vriendschap en hun medewerking.

Want Bart van de Blakke trakteert niet iedereen. Zeker niet! Er is één kind in de klas dat nooit iets van hem krijgt. Dat kind – goed geraten – dat ben ik. En wie met mij praat, of op een andere manier aardig tegen mij is, krijgt de rest van de week ook niks meer. En je kunt er op rekenen dat er juist op die vrijdagmiddag extra grote, mooie, dure cadeaus worden rondgedeeld. Daarom zit ik altijd alleen en wil er niemand ooit met mij praten of spelen.

Het is natuurlijk niet zo makkelijk om een hele klas om te kopen. Er was een jongen, Firoz, die het juist leuk vond om mijn vriend te zijn. Hij voelde zich reuze stoer en edelmoedig als hij naast me zat. Als de anderen chocolade kregen, keek hij hen minachtend aan. Alsof hij wilde zeggen: 'Ha! Mijn vriendschap is niet te koop.' De meeste kinderen bloosden dan ook van schaamte als Bart hun iets lekkers

gaf.

Dat beviel Bart niet. Hij besloot dat er niemand meer met Firoz mocht praten.

Op een morgen kwam Firoz het schoolplein op en hij zei: 'Hallo, allemaal' tegen een paar jongens uit onze klas. De jongens draaiden zich snel om en deden alsof ze hem niet hadden gehoord. Met een triomfantelijk gezicht liep Firoz op mij af.

'Zag je dat?' zei hij. 'Niemand praat meer tegen me.'

'Het lijkt wel of je het leuk vindt,' mompelde ik.

'Ja, natuurlijk,' antwoordde hij. 'Hoe meer ze onze vriendschap kapot proberen te maken, des te mooier en sterker wordt hij. En dat is fijn.'

'Ja,' zei ik. Maar eerlijk gezegd was er niks moois of sterks aan onze vriendschap. We speelden bijna nooit samen, want Firoz hield niet van voetballen en ik niet van computerspelletjes. We lachten niet om dezelfde grapjes. We keken niet naar dezelfde tv-programma's.

Eigenlijk vond Firoz mij helemaal niet aardig. Hij wilde alleen maar mijn vriend zijn, omdat hij dan het gevoel had dat hij beter was dan de rest van de klas. En dat vond hij een lekker gevoel.

Ik vond hem trouwens ook niet aardig. Maar ik wilde hem toch als vriend, want een stomme vriend is beter dan helemaal geen vriend.

Maar Bart gunde mij geen vriend, zelfs geen stomme.

Op een dag moesten we een opstel schrijven, met als titel: wat ik het allerliefst zou willen krijgen van sinterklaas. Dat was een beetje een rare titel en ik geloof ook niet dat de juf hem zelf verzonnen had. Het was een idee van Bart, dat weet ik zeker. Alle juffen en meesters doen precies wat Bart wil. Ze zijn bang voor hem.

Iedereen moest zijn opstel hardop voorlezen. Zo kon de hele klas horen wat Firoz had geschreven: dat hij het aller-, allerliefst een racefiets wilde hebben. Maar hij zou er nooit een krijgen, want hij kreeg geen dure cadeaus. Bart van de Blakke glimlachte tevreden toen hij dat hoorde. Hij wist precies wat hij wilde weten.

De volgende dag kwam Bart naar school op een super-de-luxe racefiets. De zon scheen. De fiets glom en fonkelde en was gloednieuw.

Hij reed zo licht, dat het net leek alsof de fiets uit zichzelf bewoog en Bart er alleen maar voor de sier op zat (behalve dan dat Bart niet bepaald geschikt was voor de rol van versiersel). Precies voor de neus van Firoz kwam hij tot stilstand. Bart stapte af.

‘Mooi fietsje, hè?’ zei hij, en hij aaide over het zadel.

Firoz kon alleen maar knikken.

‘Je mag ’m hebben,’ grijnsde Bart. ‘Als je voortaan mijn vriend bent. En niet meer met Bas praat.’

Firoz schudde van nee, dat hij de fiets niet hoefde en Bart’s vriend niet wilde zijn. Maar tegelijkertijd kwamen zijn handen langzaam naar voren. Heel langzaam, zonder dat hij het zelf merkte.

‘Ik hoef die fiets van jou...’ begon hij, maar toen zag hij dat Bart de fiets had losgelaten, en dat hij hem nu zelf vast had. Daarna zei hij niets meer.

In elk geval niet tegen mij.

Nooit meer, al jaren lang niet. Het lijkt misschien niet zo heel erg – ik word niet in elkaar geslagen of met mijn hoofd in de plee geduwd. Maar als er jarenlang niemand ook maar één woord tegen je zegt, dan word je vanzelf een beetje eenzaam. En eigenlijk ook wel verdrietig.

Bart vindt het fijn dat ik verdrietig ben. Hij heeft een hekel aan mij, al jaren. Ik weet niet precies waarom. Soms denk ik dat het komt doordat onze namen op elkaar lijken. Vroeger hadden we een juf die Antoinette Hevelingen heette. Ze was een heel schichtig klein vrouwtje en ze mummelde nogal. Ze keek voortdurend naar de grond en slikte het einde van ieder woord in. Als ze bijvoorbeeld wilde zeggen: ‘Jorien, kom eens voor het schoolbord,’ dan klonk het als: ‘Johie, ko ’s voo e soolbo.’ Als ze mij bedoelde, zei ze ‘Ba’ in plaats van ‘Bas’. En als ze Bart bedoelde, zei ze ook ‘Ba’. Daarom zeiden we vaak tegelijkertijd ‘ja’ als ze een van ons aansprak. De rest van de klas moest daar meestal om lachen. Ik zelf ook wel, maar Bart kan er niet tegen als mensen om hem lachen. Hij denkt altijd meteen dat ze hem uitlachen.

Ik denk dat hij stiekem, in zijn achterhoofd, mij de schuld gaf van

dat 'uitlachen'. Alsof ik expres Bas heette, speciaal om hem dwars te zitten. Terwijl het natuurlijk net zo goed aan hem lag. Had hij maar geen Bart moeten heten.

Dat hij een hekel aan me heeft zou natuurlijk ook heel ergens anders aan kunnen liggen. Dat zijn vader ruzie heeft met de mijne, bijvoorbeeld.

Bart's vader is rijk. Walgelijk rijk. Hij heet ook Bart, net als zijn zoontje, maar ik zal hem voortaan 'meneer Van de Blakke' noemen, dan raak je niet in de war. Meneer Van de Blakke is de wethouder van Bossen en Parkeergelegenheid bij ons in de stad. Hij heeft een hekel aan bossen en hij is dol op parkeergelegenheid. Maar dat is niet de reden dat hij zo misselijk veel geld heeft. Zijn geld verdient hij aan zijn fabrieken. Hij heeft drie fabrieken die midden in de stad staan. Bijna niemand weet wat daar gemaakt wordt. Behalve dan de vettige, zwarte rook die uit de drie torenhoge schoorstenen komt. Alle gebouwen in de stad zijn overdekt met een dun, grauwwaart laagje dat glibberglad aanvoelt en iedereen weet dat het van de fabrieksrook komt. Maar meneer Van de Blakke huurt af en toe een paar geleerden in, die naar de stad komen in hun witte jassen en de fabrieken goed bekijken en met hun instrumenten over het vettige grauwe laagje schrapen. Dan kijken ze elkaar aan en zeggen: 'Het zou aan de fabrieken kunnen liggen. Maar het kan ook iets anders zijn.' Daarna doen ze hun zakdoek voor hun mond en ze vertrekken zo snel mogelijk, want van de zwarte rook ga je hoesten.

Meneer Van de Blakke hoest en rochelt de hele dag door. Bovendien heeft hij net zulke vieze pukkels als zijn zoontje, precies dezelfde draadjes spuug aan zijn onderlip en net zo'n groenig gezicht. Misschien komt dat allemaal wel van de fabrieksrook (maar het kan natuurlijk ook iets anders zijn).

Er is, naast de rook, nog iets wat in die fabrieken gemaakt wordt. En dat is winst. Enorme winst, krankzinnige hoeveelheden poen. Meneer Van de Blakke verdient er zoveel mee, dat hij elke dag kaviaar zou kunnen eten en champagne drinken. Maar dat doet hij niet. Hij eet alleen vier droge boterhammen en een gekookt ei. Daarbij

drinkt hij een glas bietensap.

Hij zou ook makkelijk ieder jaar een dure nieuwe auto kunnen kopen. Doet hij niet. Hij zou net zo makkelijk ieder jaar een miljoen aan het goede doel kunnen geven. Maar dat doet hij al helemaal niet, natuurlijk. Hij is verschrikkelijk gierig.

Er zijn maar twee dingen waar hij geld aan uitgeeft.

Het eerste van die dingen is: het verwennen van zijn zoontje. Al die traktaties kosten natuurlijk kruiwagens vol geld. En alsof dat nog niet genoeg is, krijgt Bart van zijn vader alles wat hij hebben wil! Wil hij een speelgoedauto? Die krijgt hij, ook al moet het een hele dure wezen met afstandbesturing en een echte toeter en knipperlichtjes. Wil hij een echte auto? Die krijgt hij ook! Een glanzende rode sportwagen krijgt hij, ook al mag hij er nog lang niet in rijden. Zijn vader neemt hem mee naar een lege parkeerplaats. Daar zijn er genoeg van in de stad. Er zijn veel meer parkeerplaatsen dan we nodig hebben. Bart krijgt de sleuteltjes in zijn hand gedrukt en mag rondscheuren als een idioot.

Soms gebeurt het dat een agent hen zo bezig ziet. Heel soms, als het een jong agentje is dat nog niet zo lang hier in de stad woont, gaat hij naar hen toe en zegt: 'Het spijt me, maar dat jongetje is veel en veel te jong om auto te rijden. Ik zal u moeten bekeuren.'

Dan begint meneer Van de Blakke te blazen en te sputteren als een giftige kikker. De draadjes spuug hangen niet meer rustig aan zijn onderlip, maar ze flebberen overal in het rond. Vooral in de richting van het agentje, dat met een vies gezicht terugdeinst.

'Weet je wel wie ik ben?' sist die walgelijke man. 'Ik ben de wethouder! En als je mij lastigvalt, zorg ik dat je ontslagen wordt. Zonder pensioen. Of ik zorg dat je de bak in draait! De wethouder van Scholen en Gevangenen is een hele goede vriend van me, dus pas maar op!'

Dan zegt het agentje: 'Het spijt me dat ik u lastig heb gevallen, meneer,' en Bart scheurt er weer vandoor in zijn rode sportwagen. Vaak rijdt hij daarbij een lantaarnpaal omver. Dat mag hij, want de wethouder van Parken en Lantaarnpalen is een goede vriend van

zijn vader.

Alle wethouders zijn vrienden van zijn vader.

Want het tweede ding waaraan meneer Van de Blakke zijn geld uitgeeft, dat zijn de verkiezingen. Zei ik 'uitgeven'? Nee, dat is geen uitgeven meer. In verkiezingstijd smijt de wethouder met geld. Hij koopt cadeautjes en bloemen, die hij laat uitdelen aan de mensen op straat. Hij koopt enorm grote posters en duizenden stickers, allemaal met zijn naam erop. Die laat hij overal in de stad aanplakken, het liefst over de posters van andere mensen heen. Hij organiseert grote feesten waar iedereen gratis naar binnen mag. Er is eten en drinken en dansen en muziek. Om het kwartier houdt de muziek even op en dan komt er een man op het podium die roept: 'Dit feest is een cadeautje van meneer Van de Blakke! Hoera!!' En alle mensen, bomvol met eten en drinken, en duizelig van het dansen, schreeuwen: 'Hoera voor meneer Van de Blakke!' Daarna eten en drinken en dansen ze weer verder. Uitgeput gaan ze naar bed, en in hun dromen mompelen ze zachtjes: 'Hoera voor meneer Van de Blakke, snurk snurk.'

Als de verkiezingsdag dan aanbreekt, kun je wel raden waarop ze gaan stemmen. Meneer Van de Blakke krijgt altijd de allermeeste stemmen, meer dan alle anderen bij elkaar. Natuurlijk houdt hij dan onmiddellijk op met zijn feesten en cadeautjes. Die zijn niet meer nodig, want hij heeft zijn zin: hij wordt weer vier jaar lang wethouder.

En juist omdat hij wethouder is, heeft hij zo'n ruzie met mijn vader. Hoe dat precies zit, vertel ik later nog wel eens. Dat is een grote-mensen-verhaal, hartstikke saai. Ik vertel veel liever een ander verhaal: van de waanzinnige bankbiljettenbrand, de kroonjuwelen van Zuid-Mallotië en de wonderbaarlijke visvangst.

Dat verhaal begint als meneer Pom – onze meester – op een vrijdagochtend een nieuwe leerling aan ons voorstelt. Je kunt wel begrijpen hoe blij ik ben. Een nieuwe! Die is natuurlijk nog niet omgekocht door Bart! Misschien zal hij in de pauze wel een paar woorden tegen me zeggen... 'Hallo', bijvoorbeeld, of 'Hoe heet je'.

‘Jongens en meisjes,’ zegt meneer Pom, ‘dit is Leonardo. Leonardo is onlangs in deze stad komen wonen en nu komt hij bij ons in de klas. En hij is welkom. Zoek jij maar eens een leuk plaatsje uit, Leonardo.’

De nieuwe leerling kijkt het lokaal rond. Hij kijkt nogal arrogant, maar zodra hij mij ziet glimlacht hij.

‘Ik ga naast hem zitten,’ zegt hij, en hij wijst in mijn richting.

Bart van de Blakke kijkt nijdig naar meneer Pom.

Die slikt, haalt diep adem en zegt: ‘Het spijt me, jongen, maar daar komt niets van in.’

Het meest geweldige wat mij ooit is overkomen

Leonardo kijkt meneer Pom strak aan. Onze meester is een oude man met grijs haar en een enorm dikke buik. Zijn hoofd is rood en als hij kwaad is, trillen zijn wangen. Als hij heel kwaad is, blaast hij ze op zoals een kikker doet.

Op dit moment trillen ze een heel klein beetje. Meneer Pom is nog niet echt kwaad. Wel begint hij te vermoeden dat deze nieuwe leerling wel eens een brutaal jongetje zou kunnen zijn. Het komt door de manier waarop Leonardo naar hem glimlacht. Heel even maar, een ogenblik. Zo kort dat meneer Pom denkt: misschien heb ik het me maar verbeeld.

‘Waarom mag ik daar niet zitten, als ik vragen mag?’ vraagt Leonardo zoet.

Nu weet meneer Pom het zeker: dit is een brutaal jongetje. Zijn wangen worden iets roder en trillen een ietsepietsje harder. Zo geduldig mogelijk legt hij uit: ‘Jij mag daar niet zitten omdat ik het zeg. En ik ben hier de meester. Dus wat ik zeg, dat gebeurt ook. In deze klas.’

De nieuwe leerling schudt droevig zijn hoofd. ‘Ik zou u graag gelijk

geven,' zucht hij, 'maar ik ben bang dat het in strijd is met de Wet op het Onderwijs, wat u daar beweert. Vooral met artikel 23, lid 8, sub 5.'

Meneer Pom weet niet hoe hij kijken moet. Hij wordt eerst bleek, daarna knalrood, en dan weer bleek. Hij blaast zijn wangen vol met lucht en laat ze dan weer zo slap worden dat ze als lege zakjes aan zijn gezicht hangen.

'Zozo,' zegt hij uiteindelijk. 'In strijd met de Wet op het Onderwijs, hè? Hmm. Je vindt het vast niet erg als ik dat even nakijk. In de kamer van de directeur ligt namelijk een Burgerlijk Wetboek.'

Leonardo haalt zijn schouders op. 'Gaat u gerust even kijken als u mij niet gelooft. Ik vermaak me hier wel.'

'Jij blijft staan waar je staat,' snauwt meneer Pom. 'Jij komt geen centimeter van je plek totdat ik hier terug ben, begrepen? Eh... welk artikel ook al weer?'

'Wet op het Onderwijs, artikel 23, lid 8, sub 5,' herhaalt Leonardo behulpzaam. 'Bladzijde 621, geloof ik.'

'Juist.' Blazend en snuivend beent meneer Pom het lokaal uit.

Niemand zegt iets. Iedereen kijkt nieuwsgierig naar het nieuwe jongetje. Leonardo knikt vriendelijk terug. Hij heeft glanzende zwarte haren, die eruit zien alsof ze krullen hadden willen worden maar halverwege de moed hebben opgegeven. Zijn huid is lichtbruin en zijn ogen zijn heel vreemd: zijn linkeroog is bruin en zijn rechteroog is blauw. Hij draagt een glanzende rode bloes en een gitzwarte broek. Over zijn schouder hangt een leren tas.

Op zijn gemak bekijkt hij het hele klaslokaal. Mij geeft hij een knip-oog, met zijn blauwe rechteroog.

Aan de andere kant van het lokaal verschuift een stoel. Het is de stoel van Bart van de Blakke. Bart is opgestaan en loopt naar Leonardo toe.

'Ik ben Bart,' zegt hij. 'Bart van de Blakke. Mijn vader is wethouder.' 'Dat geeft niks,' zegt Leonardo. 'Die moeten er ook zijn.'

'Die moeten er zeker zijn,' sist Bart. 'Anders zou het een mooie boel worden! Ik durf te wedden dat jouw vader lang niet zulk belangrijk

werk doet.'

'Mijn vader doet helemaal geen werk,' antwoordt Leonardo trots. 'Hij is inbreker.'

Bart's mond zakt open van verbazing. Achter in de klas slaken een paar meisjes een korte gil.

'En niet zomaar een,' gaat Leonardo verder. 'Hij is de beroemde Sir Edward, de meesterinbreker.' Hij maakt een kleine buiging, als een toneelspeler.

'Nuh...' zegt Bart. 'Bluh...' Iets anders wil hem even niet te binnen schieten.

'Zit je vader in de gevangenis?' vraagt Sasya. Sasya is het mooiste meisje van de klas. Ze heeft lange blonde krullen en draagt altijd witte jurkjes met frutsels. Geen enkel ander meisje draagt ooit een jurkje, want dat is suf. Iedereen lacht je uit, met een jurkje. Behalve als je Sasya bent. Niemand lacht Sasya uit, want haar staan die jurkjes juist heel goed.

En bovendien: als je haar uitlacht, dan ramt ze je een blauw oog. Ze is niet alleen de mooiste van de klas, maar ook de stoerste. Maar nu kijkt ze met grote glanzende ogen naar Leonardo.

'In de gevangenis?' herhaalt Leonardo peinzend. 'Op het moment niet, volgens mij. Maar ik heb al een paar dagen niets van hem gehoord. Je weet het maar nooit met mijn vader. Hij zit er in ieder geval nooit lang.'

'En je moeder?' vraagt Annemiek bezorgd. Annemiek is het minst stoere meisje van de klas. Zij was een van de meisjes die daarnet zaten te gillen. Ze is de beste vriendin van Sasya, maar niemand snapt waarom.

'Mijn moeder heb ik nooit gekend,' zegt Leonardo opgewekt. 'Ze is een zigeunerin, snap je, en ze is aan het zwerven geslagen toen ik nog heel klein was. Op een dag was ze plotseling weg. Mijn vader heeft nog twee jaar lang naar haar gezocht, maar...'

Op dat moment gaat de deur van de klas open. Meneer Pom komt naar binnen. Zijn gezicht is roder dan ooit. Achter hem loopt Pieter, de conciërge. Hij is twee meter lang en zo sterk als een buffel.

Hij heeft tatoeages op zijn armen, want hij is vroeger zeeman geweest.

‘Wat is hier aan de hand?’ vraagt meneer Pom kwaad. ‘Geen centimeter van je plaats, had ik gezegd!’

‘Hij is niet van zijn plaats geweest, meneer!’ roept Sasya. ‘Echt niet!’ ‘Hij wel,’ zegt Leonardo, en hij wijst behulpzaam naar Bart. ‘Maar dat kunt u hem niet kwalijk nemen, hoor, want tegen hem had u niets gezegd.’

‘Juist,’ mompelt meneer Pom. ‘Juist, ja. Ja. Nee. Ga maar naar je plaats, Bart, als je wilt. En jij, Leonardo, jij had gelijk, over de Wet op het Onderwijs. Ga maar bij Bas in het hoekje zitten, als je dan zo nodig moet. Pieter, help jij deze jongeman even?’

‘Aye-aye,’ zegt Pieter. Hij heeft een stoel in zijn hand en een tafeltje over zijn schouder.

Met grote passen beent hij naar mijn hoekje. Met één hand schuift hij de kast met de goudvissenkom opzij, en met zijn andere hand zet hij het tafeltje op de grond. Stoel erbij en hup, klaar. Hij knikt naar meneer Pom en salueert met twee vingers tegen zijn voorhoofd, waar de rand van zijn pet zou zitten als hij een pet op had. Daarna wandelt hij de klas uit en doet de deur achter zich dicht.

Meneer Pom begint iets op het bord te schrijven en intussen gaat Leonardo aan zijn tafeltje zitten.

‘Ik vind het leuk dat je naast mij zit,’ fluister ik tegen hem.

Leonardo kijkt mij verontwaardigd aan. ‘Leuk!?’ roept hij door de klas. ‘Leuk!? Leuk is absoluut niet het goede woord, jongen! Ik ben het meest geweldige wat jou ooit is overkomen.’

‘Oh,’ zeg ik bleekjes. ‘Ja, dat bedoel ik ook, geloof ik.’

‘Stil jullie!’ bast meneer Pom. ‘Ik ben hier iets aan het uitleggen, ja? Iets heel ingewikkelds, over het gelijknamig maken van breuken namelijk, dus je kunt maar beter opletten.’

Ik knik en probeer zo goed mogelijk op te letten. Het is inderdaad heel ingewikkeld wat meneer Pom allemaal uitlegt, maar ik kan het niet laten af en toe naar Leonardo te kijken. Die luistert een paar minuten lang met een verveeld gezicht naar wat de meester te ver-

tellen heeft. Daarna haalt hij een enorm dik boek uit zijn tas en begint erin te lezen.

Aiai, denk ik, als dat maar goed afloopt. Meneer Pom houdt er niet van als kinderen niet opletten tijdens de les.

‘Doe dat boek weg, joh,’ fluister ik zo zachtjes mogelijk.

Leonardo kijkt me verbaasd aan. ‘Waarom?’ vraagt hij.

‘Anders wordt de meester kwaad.’

Leonardo knippert een paar keer met zijn ogen en kijkt de klas rond. Alle leerlingen zitten ingespannen naar het bord te kijken, waarop meneer Pom twee breuken gelijknamig aan het maken is. ‘Wat vinden ze hier nou interessant aan?’ vraagt Leonardo. ‘Het zijn toch maar breukjes?’

Hij praat veel en veel te hard. Meneer Pom stopt midden in zijn som. Halverwege een drie blijft het krijtje doodstil op het bord staan. Vierentwintig kinderen staren ons aan.

Meneer Pom valt om

Meneer Pom blijft doodstil staan met zijn rug naar de klas. Met een vreemd, afgeknepen stemgeluid zegt hij: ‘Zozo. Als ik mij niet vergis, hoor ik daar de stem van onze kleine rechtsgeleerde. Onze kleine rechtsgeleerde vindt breukjes niet zo interessant, als ik het goed begrijp. Nou, we zouden niet willen dat onze kleine rechtsgeleerde zich verveelt, op zijn eerste dag in onze klas. Of wel, jongens? Weet je wat? We gaan eens iets heel anders doen. Een onverwachte toets, die dubbel meetelt voor het rapport. Hopelijk vindt hij dat wat spannender, onze kleine rechtsgeleerde.’ Hij draait zich om. Zijn wangen zijn zo strak opgeblazen dat ze elk moment kunnen ontploffen.

‘Bart,’ blaft hij. ‘Deel de blaadjes rond. Ruitjespapier. Ik schrijf sommen op het bord. Breuken. Lekker moeilijke. Die gaan jullie gelijk-

namig maken. En het punt telt dubbel. Met dank aan jullie nieuwe vriendje.'

Driftig veegt hij het bord leeg en hij schrijft het bomvol moeilijke sommen. Hij is zo kwaad dat hij tot drie keer toe zijn krijtje in stukken breekt.

Bart deelt het papier rond. Leonardo en ik zijn, zogenaamd toevallig, als laatste aan de beurt. De eersten zijn dan al vijf minuten bezig. Ik schrijf mijn naam boven aan mijn blaadje en begin. Het is niet makkelijk. Naast me zit Leonardo te grinniken en te peinzen. Hij schrijft zijn blaadje helemaal vol. Maar niet met breuken. Met woorden, vreemde woorden die ik niet kan lezen. Hij maakt er zinnen mee. Telkens vier zinnen bij elkaar.

Als ik pas halverwege ben, is Leonardo's blaadje al helemaal vol. Er kan geen woord meer bij. Hij kijkt nog even naar het bord, ziet dat er geen nieuwe sommen meer bijkomen en pakt zijn dikke boek weer op. Opnieuw begint hij te lezen, alsof er niets aan de hand is.

Dat wil niet zeggen dat hij rustig met zijn neus in zijn boek zit. Integendeel! Hij klakt met zijn tong, knipt met zijn vingers, gebaart woest met zijn armen en mompelt dingen als 'wat een onzin' of 'inderdaad, ja!'. Een paar keer barst hij in lachen uit.

Zo kan ik onmogelijk nadenken. En ik moet nog tien sommen. Ik tik Leonardo zachtjes op zijn schouder. Hij lijkt het niet te merken. Ik prik in zijn bovenarm. Helpt niks.

'Leonardo,' fluister ik. Onmiddellijk kijkt hij me aan.

'Wat is er?'

'Kun je iets rustiger lezen?' vraag ik. 'Ik heb mijn toets nog niet af.'

'Moet je me daarvoor lastig vallen?' vraagt hij. 'Wat onbeleefd. Ik ga toch ook niet zeuren als meester Pom mij stoort, met zijn kinderachtige breukjes? Mooie boel zou het anders worden.'

'Mond dicht, jullie!' snauwt meneer Pom. 'Niet voorzeggan!'

'Alsjeblieft, Leonardo,' fluister ik smekend.

Peinzend kijkt Leonardo me aan. 'Het spijt me,' zegt hij ernstig. 'Ik zal zo stil mogelijk doen.'

'Stilte!' buldert meneer Pom.

‘Ja,’ knikt Leonardo. ‘Dat zeg ik net.’

‘Nou is het genoeg,’ zegt meester Pom: ‘De tijd is om, haha! Leg de pennen maar neer!’ Hij haalt de blaadjes op, en hij begint bij mij (natuurlijk). Hij ziet best dat ik mijn werk nog lang niet af heb, maar hij zegt er niks van. Hij zegt immers nooit iets tegen mij, net zo min als de kinderen uit de klas. Dan pakt hij het blaadje van Leonardo. Hij spert zijn ogen wijdopen als hij ziet dat er geen enkele som op het blaadje staat.

‘Wat is dit?’ vraagt hij.

‘Lieve help,’ zegt Leonardo. ‘Heb ik iets verkeerd gedaan? U schreef een paar sommen op het bord, en ik dacht dat het de bedoeling was dat ik ze oploste.’

‘Dat was het ook,’ snauwt meneer Pom ongeduldig. ‘Maar dit zijn geen oplossingen!’

‘Jawel hoor,’ zegt Leonardo. Zijn stem klinkt opgelucht, alsof hij echt bang was dat hij het verkeerd had begrepen. ‘Je kunt een oplossing ten slotte op allerlei manieren opschrijven. Bij som één zou je bijvoorbeeld als antwoord kunnen opschrijven: 79/958. Maar je zou ook kunnen zeggen: Het antwoord luidt: minus twintig-en-een waarbij men het getal honderd voegt en onder de streep de helft van het jaar van de slag bij Verdun. Dat is hetzelfde, want minus eenentwintig plus honderd is 79 en de slag bij Verdun was in 1916, en de helft daarvan is 958. Maar dat schrijf ik natuurlijk op in het Frans, anders is het te makkelijk. Bovendien: in het Frans rijmt het, en dat is wel zo aardig. De volgende oplossing is een Engels gedichtje, daarna een Duits, een Turks, nou ja, u ziet het allemaal vanzelf.’

Een paar minuten lang zegt meneer Pom helemaal niets. Zijn mond beweegt wel, maar hij maakt geen enkel geluid. Met ogen zo groot als pingpongballetjes bekijkt hij Leonardo’s blaadje. Dan haalt hij een paar keer diep adem. Vastberaden zegt hij: ‘Voor zover ik kan zien, zijn de meeste oplossingen goed. Maar ik reken ze toch fout. Want het was niet de bedoeling dat je ze zo op zou schrijven.’

Leonardo zucht en schudt zijn hoofd. ‘Ik ben bang,’ zegt hij, ‘dat dat weer in strijd is met de Wet op het Onderwijs. Ditmaal met artikel

42, lid 6, sub 7.'

Uit de keel van meneer Pom komt een diep gerochel. Hij zakt in elkaar als een vermolmde planken schuur. Annemiek begint weer te gillen, samen met een paar andere meisjes. Dit keer doen er ook een of twee jongens mee.

'Stilte,' buldert Leonardo, zo verschrikkelijk hard dat iedereen verschrikt zijn mond houdt. 'Er is niks aan de hand. De meester is een beetje flauwgevallen, dat is alles. Jij, jij en jij,' hij wijst drie meisjes aan, 'gaan het aan de directeur vertellen. De rest gaat gewoon voor zichzelf werken, als volwassen kinderen. En geen aanstellerij.'

De drie meisjes kijken elkaar aan. Waarom zouden ze doen wat die nieuwe jongen zegt? Elk van de drie hoopt dat één van de anderen zal zeggen: doe het zelf. Maar daardoor zeggen ze het geen van drieën. Langzaam lopen ze naar de deur. Daar draaien ze zich nog even om, maar ze durven weer niets te zeggen. Met hangende schouders gaan ze de klas uit, om de directeur te halen. Het is doodstil. 'Lekker rustig hier,' mompelt Leonardo met een glimlachje, en onverstoorbaar gaat hij verder met lezen.

'Zo iemand als jij,' mompelt ik, 'heb ik nog nooit gezien.'

'Nee, allicht niet,' antwoordt Leonardo zonder op te kijken. 'Zoals ik is er maar één.'

'Hoe weet je die dingen allemaal, van de Wet op het Onderwijs en de slag bij Verdun en zo?'

Hij slaat zijn boek dicht en kijkt me aan, met zijn blauwe rechter- en zijn bruine linkeroog. Hij gaat er een gemakkelijk voor zitten.

'Zoals ik al verteld heb,' begint hij, 'is mijn vader een meesterinbreker. Hij steelt de duurste juwelen en de mooiste schilderijen, uit paleizen, kathedralen en musea. Altijd alleen het beste van het beste. Want alleen het allerbeste is echt goed beveiligd. En daar houdt hij van, van goed beveiligde spullen. Mijn vader vindt niets zo mooi als een lekker moeilijke inbraak. Een simpele kraak vindt hij saai; het gaat hem juist om de spanning. Bovendien vindt hij het ordinair om iets te stelen waar je makkelijk bij kan, want dan is het net alsof het je om het geld gaat. En daar gaat het hem niet om. Hij heeft geld

zat, meer dan hij ooit op zou kunnen maken – wij komen uit een oud en rijk geslacht van graven en hertogen. Het liefst zou hij willen dat ik hem later opvolg. Daarom heeft hij mij altijd persoonlijk les gegeven.

Het eerste wat ik moest leren was het wetboek. Een inbreker moet alle wetten kennen, beter dan een politiemann of een rechter. Politie-mannen en rechters zijn de vijanden van inbrekers, en het is het leukst om hen te verslaan met hun eigen wapens. Met de wet dus.

Mijn vader is een erg goede leraar en ik ben een nog betere leerling. Ik ben namelijk geniaal. Dus toen ik drie was, kende ik alle wetboeken uit mijn hoofd. Toen begon mijn vader mij alles te leren wat hij verder nog wist. Dat kostte maar een jaar of twee. Sindsdien huurt hij hooggeleerde professoren in om mij les te geven. Dat vond ik in het begin erg leuk, want ze vertelden me interessante dingen. Maar de laatste tijd hebben ze weinig nieuws meer te vertellen. Zo ongeveer alles wat er te weten valt, weet ik al. Maar er is één ding dat ik nog niet geleerd heb...'

Welk ding dat is, vertelt hij niet, want precies op dat moment gaat de deur van de klas open. De drie meisjes komen binnen. Ze kijken boos naar Leonardo en proberen tegelijkertijd te doen alsof ze hem niet zien. Het enige resultaat is dat ze er nogal dom uitzien. Achter hen loopt de directeur, een lange man met een strenge neus en een klein rond briljetje.

'Zo jongelui,' snerpt hij. 'Ik heb gehoord dat meneer Pom is ingestort. Flauwgevallen, zagezegd. 't Is fraai! Het zal ongetwijfeld wel weer goed komen, maar ondertussen zit ik met het gedonder. Want wie moet jullie de rest van de dag lesgeven? Ik! Nou, daar heb ik helemaal geen zin in, dat snappen jullie ook wel. Kortom: de rest van de dag hebben jullie vrij. Hup, opgedonderd, ga brand stichten, of wat jullie ook doen buiten schooltijd. Zolang je het maar niet hier doet. Nou, waar wachten jullie op? Ingerukt.'

Heel even is het stil in de klas. Dan rent iedereen naar buiten, met veel gegil en gejoel en zonder hun jas fatsoenlijk dicht te doen. Hoeft ook niet, want het is heerlijk weer.

‘Wacht even!’ roept Bart. ‘Niet naar huis gaan! Ik moet nog trakteren!’

‘Wat krijgen we?’ vraagt Jock, het dikste jongetje van de klas.

‘Straks komt er een bus,’ zegt Bart, ‘en die brengt ons allemaal naar een pretpark!’

‘Oh,’ zegt Jock teleurgesteld. Hij houdt niet van pretparken. Hij houdt alleen van snoep. En van vettigheid. Hij heeft een elektrische frituurpan op zijn kamer om zelf kroketten in te bakken. Dat doet hij elke dag, vanaf het moment dat hij uit school komt. Aan één stuk door – totdat hij gaat slapen. Boerend en smakkend ligt hij in zijn bed, en hij staat vroeg op zodat hij nog veel kroketten kan eten voordat hij naar school moet. Bart van de Blakke is zijn allerbeste vriend. Tenminste, dat zegt hij, omdat hij altijd vooraan wil staan als er getrakteerd wordt.

‘In het pretpark mag je kroketten kopen,’ belooft Bart snel.

‘Gelukkig maar,’ zucht Jock. ‘Wat ben je toch een fijne vriend, Bart!’

‘Zo is dat,’ zegt Bart. ‘Maar voor jou,’ zegt hij met een zogenaamd medelijdend gezicht tegen Leonardo, ‘heb ik slecht nieuws, ben ik bang. Jij mag niet mee. Omdat je tegen Bas Voorhuys gepraat hebt. Dat is de regel nou eenmaal.’

‘Oh, is dat de regel?’ vraagt Leonardo. ‘Dat wist ik niet. Nou, dan ga ik maar naar huis. Veel plezier vanmiddag.’

‘Volgende week beter,’ zegt Bart liefjes.

‘Tot maandag, Leonardo!’ roept Sasya.

‘Ja, tot maandag,’ roepen nog een paar anderen.

‘Tot dan!’ antwoordt Leonardo vrolijk, en hij wandelt het schoolplein af.

‘Ik ga ook naar huis,’ kondig ik aan.

Iedereen kijkt zwijgend een andere kant op. Ik haal mijn schouders op en loop achter Leonardo aan.

‘Nou,’ zeg ik wanneer ik hem heb ingehaald, ‘ik vond het heel leuk dat je naast me zat. Kom je maandag weer naast me zitten?’

‘Natuurlijk,’ antwoordt Leonardo. ‘Ik ben je vriend, ik zal altijd naast je zitten. Maar dat is maandag pas. Waar het nu om gaat is: wat doen

we vandaag?’

‘Hoezo, vandaag?’ Ik begrijp niet wat hij bedoelt.

‘We hoeven vandaag niet meer naar school, dus de vraag is: wat doen we dan?’

‘Hoezo, we?’

‘Gewoon we, jij en ik. Ik heb je toch al gezegd dat we vrienden zijn? Ik dacht dat het normaal was om met je vrienden iets leuks te doen als je niet naar school hoeft.’

Nu begrijp ik het. Ik grijp Leonardo’s hand en knijp die bijna fijn. Pas als hij terug begint te knijpen (veel harder dan ik), bedenk ik me dat hij op een antwoord staat te wachten.

‘We gaan,’ zeg ik, ‘eh... we gaan...’ Ik heb geen idee! Ik heb al zolang niet meer met iemand gespeeld, dat ik ben vergeten wat je zou kunnen doen.

‘Wat zou je doen,’ vraagt Leonardo, ‘als ik er niet was?’

‘Eh... vissen, denk ik.’

‘Vissen!?’ schreeuwt Leonardo. ‘Zei je vissen?!’

De wonderbaarlijke visvangst

‘Ja,’ zeg ik verlegen. ‘Ik zei vissen, geloof ik.’

‘Maar dat is geweldig! Dat wil ik al zo enorm lang eens proberen! Ik heb nog nooit gevestigd, zie je, maar ik heb er al wel veel over gelezen. Hoe werkt het precies? Het kan toch wel met z’n tweeën, he?’

‘Ja, natuurlijk,’ zeg ik, en ik leg hem alles uit over hengels en haken en dobbers en stukjes oud witbrood als aas. ‘Je kunt de hengel van mijn vader lenen,’ besluit ik. ‘Dat mag vast wel.’

‘Prachtig.’ Leonardo wrijft in zijn handen. ‘Laten we meteen beginnen.’

We lopen naar mijn huis om de hengels te halen. Beter gezegd: we rennen, want Leonardo kan zich niet rustig houden. Hij moet en zal vissen, en wel zo snel mogelijk. Dus binnen een kwartier zitten we